

SLOVENEC.

Političen list za slovenski narod.

Ke postiti prejeman velja: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.

V administraciji prejeman, velja: Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za en mesec 1 gld. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto. Posamezne številke veljajo 7 kr.

naročnino in oznanila (insertate) prejema uredništvo in ekspedicijska v. Katoliška Tiskarna Vodnikove ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniških ulicah h. št. 2. I., 17.

Izhaja vsak dan, izvemši nedelje in praznike, ob 6. uri popoldne.

Štev. 5.

V Ljubljani, v soboto 7. januarija 1893.

Letnik XXI.

Vzajemno podporno društvo v Ljubljani,

registrovana zadruga z omejenim jamstvom.

Pod to tvrdko zasnoval se je te dni v Ljubljani denarni zavod, kojega pozdravljamo pristrčno kot velik napredek na narodno-gospodarskem polju in kojemu tedaj iz srca želimo najboljšega uspeha. Menimo, da svoje čitatelje najbolje seznanimo z bistvom in nameni novega zavoda, če priobčimo doslovno poziv, kojega razposilja ravnateljstvo. Ta poziv se glasi:

P. n.

Vsestranski čuti se potreba po denarnem zavodu, ki bi na jedni strani spodbujal varčnost in jo omogočal tudi manj premožnim stanovom, na drugi strani pa dajal kredit pod pogoji, ki vstrezajo gospodarskemu stanju tistih stanov, ki ne razpolagajo z velikimi kapitalijami, ki marveč bolj ali manj živé od periodičnih dohodkov iz svojega duševnega ali fizičnega dela, tedaj v prvi vrsti uradnikov, malih trgovcev, obrtnikov, poljedelcev itd.

Tej živi potrebi vstrezati je namem „Vzajemnega podpornega društva v Ljubljani“, ki se je osnovalo temeljem pravil z dne 30. grudnia 1892. l.

„Vzajemno podporno društvo v Ljubljani“ je registrovana zadruga z omejenim jamstvom in razpada v odseke, kojih vsak traja 7½ leta. Vsako leto prične se nov odsek in vsak član pripada tistemu odseku, ki se je v letu pristopa osnoval.

Vsakdo, ki hoče biti član društva, vdeležiti se mora vsaj z jednim deležem, s katerim jamči za vse društvene zaveze v zmislu § 76 zak. z dne 9. aprila 1873 št. 70 drž. zak.

Delež iznaša 195 gld. in se vplačuje v tedenskih obrokih po 50 krajcarjev, tako, da je popolnoma vplačan v 390 tednih, t. j. v 7½ letni odsekovi dobi.

Vsak član ima pravico, na vsak delež takoj po vplačilu prvega tedenskega obroka v znesku 50 kr. zahtevati posojilo (predujem) **v znesku 200 gld.** pod pogojem, da dá v pravilih (§ 13) zahtevano varnost s poroštvom ali zastavo.

Kedor sprejme posojilo, mora od prejema posojila dalje razun navadnih tedenskih obrokov plačati še od vsakih 100 gld. posojila na teden 14 krajcarjev in **jedenkrat za vselej vpisnine 50 krajcarjev.** Kedor tedaj n. pr. sprejme posojila 200 gld., plačuje potem vsega skupaj na teden 78 kr. in plača pri sprejemu posojila 1 gld. vpisnine.

Pri **točnem vplačevanju dolžnik nima družega bremena.** Le v slučaju **zamude** plačati so zamudne in opominjevalne pristojbine.

Z napominanimi tedenskimi prispevki poplačan je po preteku odsekove dobe cel dolg z obrestmi vred in, če ima odsek dobiček, sprejme dolžnik, kakor vsak drugi član, svojo **dividendo** (delež dobička).

Po preteku 7½ letne odsekove dobe se popolnoma poračuni. Izračuni se eventualni dobiček in razdeli med vdeležence. Če se pomisli, da se posojila obrestujejo z okroglo 7%, da pa se sme na drugi strani po celi osnovi podjetja in po izgledu sličnega Graškega društva („I. Allgemeine Grazer Selbsthilfegenossenschaft“) računati vselej na okroglo 5% dividendo, koje sprejme vsak član brez izjeme, se uvidi, **da plača dolžnik za kredit le 2—3%, da je tedaj ta kredit ceneji, nego oni vsakega družega kreditnega zavoda,** uspeh, ki je mogoč le vsled popolne vzajemnosti, na katero je zasnovano „Vzajemno podporno društvo“ in katere vzajemnosti posledica je, da je v gotovem zmislu dolžnik zajedno svoj lastni upnik, da plačuje prave obresti večinoma le v pokritje režije, med tem, ko je plačevanje onega zneska obresti, ki presega donesek k režiji, prav za prav le **štedenje,** h kojemu

osnova podjetja dolžnika sili, ne da bi se mu s tem nalagalo kako težavno breme.

Član pa, ki se ne poslužuje kredita, sme, kakor prej omenjeno, računati na **okroglo 5 odstotno dividendo** in sprejme torej po preteku odsekove dobe za vsak delež svoto čez 200 gld., katero je prištedil na takov pripraven način s tedenskimi vlogami po 50 krajcarjev.

Članom, kojim bi nesrečni prigodki onemogočili dalja plačila tedenskih prispevkov, sme ravnateljstvo po pravilih od pomoči na dvojni način: ali z dovolitvijo novih rokov in obrokov, ali pa z dovoljenjem izstopa. V slednjem slučaju izplačajo se izstopivšemu ¾ vplačane vloge takoj, zadnja četrtina pa — če ni izgube — po preteku odsekove dobe in, če ima odsek dobiček, izplačajo se še od cele vloge tiste obresti, ki so se v dotičnem času odrajtovale od hranilnih vlog. Slične določbe veljajo tudi za slučaj smrti člana.

Omenjeno je že, da razpada „Vzajemno podporno društvo“ v odseke, kojih vsak traja 7½ let. Blagajna in knjige vodijo se za vsak odsek posebej in vsak odsek nosi zgubo in dobiček zase. Režija je za vse odseke skupna.

Prvi odsek prične svoje delovanje z dnem 1. februarjem let. leta in se tedaj konča z 31. julijem leta 1900.

V prihodnje pa se z vsakim 1. januarjem prične nov odsek, sevé pod pogojem, da se zglati zadostno število članov.

Vsakdo, ki pristopi društvu letos, bode tedaj član prvega odseka:

Kedor želi pristopiti, naznani naj to pismeno s priloženo pristopnico najpozneje do dne 1. februarja let. leta. Pristopnica je — bodisi po pošti ali kakor koli — vložiti v društvenem uradu na Kongresnem trgu hšt. 17 (novo uršulinsko poslopje).

Z vložbo te pristopnice prevzame vsakdo vse pravice in dolžnosti članstva. Pripomniti je, da se za vsak delež plača jedenkrat za vselej **1 gld. vstopnine.**

Vplačuje in izplačuje se v društvenem uradu le ob od ravnateljstva določenih uradnih dnevih. **Kot uradni dan določilo je ravnateljstvo za sedaj vsak ponedeljek, če pa pade nanj kak praznik, dan potem.**

Vsak član pa ima pravico, pošiljati svoje prispevke **vsak dan** po pošti, bodisi po nakaznici, ali pa, poštne prosto, s pošt-nimi čeki, koji se dobivajo vsak dan, izvzemši nedelje in praznike, v društvenem uradu po 2 krajcarja komad.

Vnanjim (izvan Ljubljane stanujočim) članom, ki pošljejo kupnino naprej, pošljejo se čekne knjižice po naj manje 10 komadov poštne prosto po pošti.

Prvi uradni dan bode v ponedeljek dne 6. februarja let. leta in sicer od 9. do 12. ure dopoludne in od 2. do 5. ure popoludne. Ta dan ob določenih urah bode tedaj vplačati prve tedenske obroke in vpisnine in ta dan sprejel bode tudi vsak član svojo **deležno knjižico,** v kateri se bodo vsa plačila potrjevala.

Po pošti pa se pošiljajo lahko vloge in vpisnine že od 1. februarja l. leta dalje. Kedor želi, da se mu deležna knjižica po pošti dopošlje, naj to naznani in priloži poštne znamke za 20 krajearjev za troške (rekomandirane) pošiljatve, sprejmejo lahko osebno v društvenem uradu svoje deležne knjižice vsak dan (izimši nedelje in praznike) od (všetega) 7. februarja l. leta dalje od 9. do 12. ure dopoldne.

Osebnost pa oni, ki pošljejo svoje prispevke po pošti, sprejmejo deležne knjižice lahko vsak dan — izimši nedelje in praznike — od všetega 7. februarja l. leta dalje v društvenem uradu od 9. do 12. ure dopoldne. Legitimovati se morajo s pošto-prejemnim listom ali pa čeknim kuponom o dopošiljavi prispevkov.

Slobodno je vsakemu članu, plačati več tedenskih obrov naprej.

Tudi sme vsak član pogljudno število deležev imeti.

Prošnje za posojila vložé se lahko takoj zajedno s pristopnicami. Tiskovine, ki se v to svrhu rabijo, dobivajo se brezplačno v društvenem uradu. Vnanjim članom dopošljejo se na zahtevanje poštne prosto.

Na pristopnice, ki bi se vložile še-le po 1. februarju, oziralo se boče ravnateljstvo le izjemno.

Društvo sprejema tudi od dné 1. februarja t. l. od članov in nečlanov hranilne vloge, koje obrestuje do nadalje vsled ravnateljskega sklepa z dné 5. januarija t. l. s 4½%. Obrestovanje se prične s prvim dnem vložitve sledečega meseca.

Hranilne vloge sprejemajo in izplačujejo se od 1. do 5. februarja t. l. vsaki dan — izimši nedeljo in praznik — in sicer od 9—12. ure dopoldne, pozneje pa le ob uradnih dnevih (vsak ponedeljek od 9—12. ure dopoldne).

Kedor želi natančnejšega poduka, zglesi naj se v društvenem uradu, ki posluje od danes naprej vsak dan — izimši nedelje in praznike — od 9. do 12. ure dopoldne. Tam se dobivajo tudi pravila proti plačilu 10 kr. za iztis. Izvan Ljubljane pošljejo se pravila poštne prosto proti prejšnjemu doposlanju zneska 12 kr. za iztis. Tudi se dajejo brezplačna pismena pojasnila.

Oni, ki želé novemu društvu pristopiti, ne da bi osebno dobili poziv s priloženo tiskovino, blagoizvolijo naj to ustmeno ali pismeno društvenemu uradu naznaniti, ki takoj izroči ali dopošlje (franko) zahtevane tiskovine.

V Ljubljani, meseca januarija 1893.

Ravnateljstvo.

Vzajemno podporno društvo v Ljubljani,

registrovana zadruga z omejenim jamstvom.

Kongresni trg hiš-štev. 17. — (Novo Uršulinsko poslopje.)

Ravnateljstvo:

Simon Pogačar,

c. kr. vojaški oskrbnik v pok. in hišni posestnik v Ljubljani, načelnik.

Andrej Zamejle,

stolni kanonik v Ljubljani i. t. d., načelnika namestnik.

Feliks Stegnar,

c. kr. učitelj in deželni poslanec v Ljubljani, zapisnikar.

Ivan Fabian st.,

trgovec, in posestnik v Ljubljani.

dr. Ivan Janežič,

profesor bogoslovja in urednik „Slovenca“ v Ljubljani.

Andrej Kalan,

stolni vikar in hišni posestnik v Ljubljani,

Karol Klun,

stolni kanonik, državni in deželni poslanec v Ljubljani.

Ferdo Kozak,

mesar in posestnik v Ljubljani.

Martin Malenšek,

mestni župnik pri sv. Petru v Ljubljani.

Ivan Mathian ml.,

prokurist turške „Ivan Mathian“ v Ljubljani.

Janez Oblak,

mestni kapelan pri sv. Jakobu v Ljubljani.

Fran Peterca st.,

trgovec in posestnik v Ljubljani.

Ivan Peterca,

trgovec in posestnik v Ljubljani.

Fran Povše,

vpok. vodja kmetijske šole, veleposestnik, držarni in deželni poslanec v Ljubljani.

dr. Vinko Gregorič,

primarij deželne bolnice v Ljubljani, načelnika namestnik.

Fran Petrič,

trgovec v Ljubljani, zapisnikar.

dr. Fran Papež,

odvetnik in dež. glavarja namestnik v Ljubljani.

Andrej Pavločič,

vpok. načelnik železniške postaje in hišni posestnik v Ljubljani.

Fran Rojnik,

trgovec v Ljubljani.

Josip Šiška,

kn.-šk. tajnik in zemljiški posestnik v Ljubljani.

dr. Ivan Šušteršič,

odvetniški kandidat v Ljubljani.

LISTEK

Gozdarjev sin.

(Povest iz domačega življenja. — Spisal F. S. F.)

(Dalje.)

„Ne bode ga, Janez vam ne bo nosil puške“, zarežal je sin na očeta. „Rajši vidim, da je vse drobno, kakor da bi me vlovili tisti zelenci beriški ter me vtaknili v vojaško spknjo. Zmerom bom hvaležu, da sem hodil po gostilnah. Sinoči sem si jo izmislil, — in tako bom tudi storil.“

„Kaj si boš izmisljeval, revež! Priden bi bil, pa ubogal, bi ti pa ne bilo treba ničesar ugibati. Saj toliko imamo še, da bi te lahko prepisali na posestvo, pa bi bil mir. Ker si tako začel, tudi dobro, kakor si postelješ, tako bodeš spal. Če ti izročim gospodarstvo, me poženeš prvi dan po svetu z malho, kakor pritepenca!“

Oče je malo odjenjaval. Vedel je, da se s trmoglavim Janezom ne dá mnogo opraviti z grda.

„Le imejte sami to beračijo“, bučoval se je Janez. „Kedaj sem vas pa prosil za-njo? Sedaj je še nočem ne. Da mi ne bote oponašali, da nisem nikjer bil, bodem pa šel od hiše kar prej mogoče. Veste, na Stajersko grem drvarit, pa je. Tam me ne bodo izvohali beriči, če so od samega vruga, in denarja si bom prislužil, da bo kaj!“

„Kaj boš hodil okoli“, rekla je mati, ki se je bala za sina. „Doma bode in ubogaj, bode pa vse prav.“

„Kaj mi bodeš branila? Naj le gre, kamor hoče! Doma nama tako ne koristi nič Mogoče, da ga sreča kje pamet, če pa ne, bolje je, da takega sina ni doma, da nama ne dela sivih las in pa sramote na stara leta. Le vleci se, kamor hočeš, da bodeš spoznal, da je denar v trdih pesteh, in da ga ne bodeš po nepotrebnem zapravil in zabijal.“

„S kom pa pojdeš gori, če si res tako svoje-glaven“, vpraša mati.

„S kom neki? Surga me popelje v Stajerje, ki mi je tudi to nassvetoval. On vé za dobro delo, in pa jezik razume.“

„S Surgo! O Bog ti meni pomagaj“, zažalosti se mati. „S tem človekom ne pojdeš na pravo pot. Ta te bo zapeljal, da se boš pogubil na duši in na telesu. Oh, ne bodi neumen in ubogaj me, pa ne hodi od doma!“

„Taki ste! Pred me gonite, sedaj mi pa branite. Jaz sem se naveličal že vsega. Jaz grem, pa s Surgo, da veste.“

Vstal je jezno od mize ter ni čakal skupne molitve. Šel se je preoblečiti v podstrešno sobo.

„O, da morava imeti takega sina“, toži Mina svojemu možu. „Bog naju tepe ž njim. Saj pravim, vsak ima svoje križe, moji so pa le najtežji.“

„A, beži, beži, kaj boš tožila in zdihovala. Midva sva storila svojo dolžnost; če naju ne uboga, kedo more kaj. Velik je dovolj, da bi bil lahko pаметen. Če noče, naj pa sam trpi. Saj sem rekel: Kakor si bo postlal, tako bode ležal.“

Naša zakonska dvojica je vstala od mize. Oče je šel na vrt privezovat drevesca, mati je pospravljala po kuhinji.

Janez je prišel po stopnjicah iz svoje sobe — preoblečen. Čez rame mu je visela torba. Šel je v sobo ter si odrezal kos kruha. Potem je snel puško s trama ter jo vtaknil v vrečo, da je bilo bolj na skrivnem. V veži je vzel dereze in težko okovano palico.

„Kam greš zopet?“ vpraša ga mati. „Niti en dan ne moreš biti doma.“

„Kam neki bom šel? Mislite, da bom beračil po poti na Stajersko. Moram vendar ubiti kako zverjad, da ne bom šel z praznim žepom na pot, kakor deseto dete od hiše. Vi mi tako ne boste ničesar dali, ker sem se vam tako zameril.“

„O Janez, Janez, ...“ pričela je mati. Pa trdovratni sin je ni poslušal. Hitro je odšel ter se zavil proti gori. Nemara je težko gledal solze, ki so porosile materino oko. Srce ni bilo še povsem pokvarjeno. Slaba vest ga je vznemirjala.

(Dalje sledi.)

Srčnost velja!

Zopet smo tam, kjer smo bili. Prepira je na vseh krajih še vedno v izobilju. Slogo delujoči Goričanje in Primorci so ustanovili samo dva lista, da bi udušili preje, nego je mogoče, „Primorski list“. Če ga umore, bodo seveda s tem neizmerno koristili slovenskemu narodu in sloga bo — gotova.

Pri nas so tudi samo „Slovenčevci“ „bolhoderi“, kakor nas blagovolja nazivljati „Narod“, uzrok prepiru; če bi ne bilo njih, če bi ne bilo ljubljanskega škofa, pa bi mati Slovenija brez toge v srečo in brez bratomornih prepirih vladala svojo v ljubezni se topéčo družinico.

Nikakor nam ne kaže tu izpisavati o vseh očitanih, katere moramo prestajati od stranke „posvetnega razumnštva“, marveč le jedne stvari se hočemo tu dotakniti, namreč „besnega fanatizma“, „vandalizma“ itd., ki ga bajé razvijajo nekateri gospodje duhovniki v boju proti „Narodu“ povsod, koder le morejo. Lahko bi mi te lepe besede vračali in omenjali, kako se dela proti „Slovencu“, kako se ruje proti vsem zavodom, ki nosijo naslov „katoliški“. Tujec Nemeč in žid imata v beli Ljubljani več pravice za obstanek, nego-li slovenska podjetja, ki pa javno izražajo svoj katoliški značaj.

Toda s tega stališča nočemo razmotravati zadeve, ker vsekakor bi se kazalo v boju proti „Narodu“, izviračem iz takih nagibov nekaj sebičnosti in — maščevalnosti. In te dve lastnosti nista lepi. Zato pa bodi tu načelen uzrok, ki vodi tiste „fanatike“ v to narodnomorno borbo.

Pohujševalcu v duhovno skrb izročenege vernega ljudstva se mora ustaviti duhovnik in mora je skušati zabraniti, če se pohujšuje tudi v materinem jeziku.

„Narod“ pa pohujšuje ljudstvo.

Tedaj se mora ustaviti duhovnik „Narodu“ in mora skušati zabraniti njegovo pohujševanje.

Če je ta sklep resničen, je brez dvojbe opravičen in celó zaukazani boj proti imenovanemu listu. Treba nam je samo dokazati, da „Narod“ pohujšuje ljudstvo. Z besedo „pohujšuje“ hočemo reči, da je ljudstvo vsled „Narodovega“ pisarjenja slabše, seveda slabše s stališča katoliškega duhovnika, ki mora pred vsem gledati, da se v ljudstvu ohrani živa, neskaljena vera, in čista, kolikor možno, neomadežana nrvnost. V tem oziru pa pohujšuje „Narod“:

1. Tisto razumnštvo, ki prebira „Narod“, ni vselej tako razumno, da bi umevalo bojno taktiko njegovo; vse sprejema, kot je natisneno, in — veruje. Prva misel, katero mu pridiguje „Narod“ na vsaki strani, je ta, da duhovniki zá-se delajo in da iščejo sebi gospodarstva. Vrh tega še pobira list raznovrstne zakotne škandale, s katerimi stan duhovski kar na celem pred svetom očrnjuje; pri tem pa mu pomagajo tudi drugi listi, celó leposlovní. — „Razumniki“ na selu, ki to beró, si vse to dobro zapamtujejo in — sklepajo dalje po svoje. Zaupanje v duhovnika je omajano; hkratu pa tudi zaupanje v njegov poklic; kdor ga ne mara zunaj cerkve, ga kmalu začne tudi mrzeti v cerkvi, in naravna posledica je, da opušča cerkev in svoje verske dolžnosti. To je razvoj verskega malomarneža, ali v najhujših slučajih brezverca, kateremu je dalo berilo „Narodovo“ prvi povod.

2. Da se to res tako godi, nam ni treba dolgo dokazovati. Pojte v prvo vaš ali prvi trg, koder, recimo, župnikuje najljubeznjivejši duhovnik, ki se s politikó nič ne peča, in vprašajte ga, kateri ljudje mu delajo največ britkostij. Imenoval vam bo kakega vaškega mogočnika, kakega štacunarja ali gostilničarja, čisto tudi učitelja, češ, ti ne spolnjujejo verskih dolžnostij in ti so celi fari v največjo spodtiko. V nedeljo jih ni v cerkev; o Veliki noči ne opravijo spovedi; pri njih še druge nerednosti. In če povprašate, odkod se je zalezal ta duh vanie, dobite v največ slučajih odgovor: „Narod“ bere. Te žalostne resnice ne more nobeden utajiti in vsled tega je menda vsaj umevno, zakaj smatrajo duhovniki za svojo dolžnost, nastopati proti „Narodu“. Ta dolžnost si izvaja iz svojega svetega zvanja in k temu ni treba niti „Slovenčevih“ hujskalnih člankov, niti migljejev iz knezoškofijskega dvorca.

3. To je veljalo že preje o „Narodu“, nego je „Slovenec“ v Ljubljani jel izhajati in preje, nego je zasedel višjepastirsko stolico prevzvišeni dr. Jak. Missia. Sedaj je pa stvar še hujša. V „Narodu“ se je prikrito in javno nebrojokrat ponavljalo, da je ljubljanski knez in škof sovražnik našemu narodu; tem se je škodilo neizmerno v „stricte religiosis“ v strogo verskih stvareh pri nas. Kdor prebira „Narod“, je o tem prepričan in zato pričenjajo premnogi gojiti mržnjo do svojega škofa in s tem do vsega, karkoli on uči in zastopa. Če piše „Narod“: „Škof ne ljubi naroda slovenskega, on ga nikdar ljubil ni“ (št. 3. t. l.); škof „ovira narod v boju za posvetni obstanek“ ter ga „slepi, govoreč, da skrbi za važni njegov blagor“, in ga „odvrča od boja za časni blagor“; on „hujška duhovnika zoper duhovnika“, če tako v svoji 3. števil. t. l. govori „Narod“ z ozirom na prevz. knezoškofa pozdrav na novoletno voščilo ljubljanske duhovščine, potem se nam ni čuditi, če se le s srdom v nekaterih krogih izgovarja njegovo ime. In vendar so vse trditve od prve do zadnje neresnične. Resnično je le neizmerno pohujševanje, ki se s tem seje po vsem Slovenskem. Brez srca bi moral biti duhovnik, če ga tako pisarjenje ne žali, in brez uma, če ne izpozna, kako hudo škoduje to verskemu življenju.

Konečni stavek omenjenega „Narodovega“ članka pa izpišemo brez pristavka: „Neizprosno nadaljevanje takega boja bi pač utegnulo prej ali slej dovesti slovensko inteligencijo do prepričanja, da tam, kjer se tako interpretuje nauk Izveličarjev, ne more biti prava cerkev, ne more biti spasa našemu narodu.“

Ali ni tedaj duhovska dolžnost vseh duhovnikov, ustaviti se takemu početju, če se prav ta upor, to ustavljanje imenuje — prepír, imenuje — boj?

Stanovska zavest, zavest dolžnosti zove duhovnike in vse katoliško misleče Slovence v ta „boj“; zove jih „modrost“, zove jih „pravičnost“. V „boju“ pa je prva čednost — srčnost. Tedaj — srčnost velja!

Leon XIII. in Francozi.

Iz Rima.

Mnogi liberalni listi so nedavno pisarili, da je papeževa politika gledé Francije v zadnjem času naredila „fiasco“ ali imela nesrečo, češ, da je sveti oče pred meseci priporočal francoskim katolikom, naj se sprijaznijo s francosko republiko, kjer je prišel te dni na dan panamski škandal itd. Da je to le zlobno „zavijanje“, vé vsakdo, kdor pogleda razmeram do dna in zna ločiti republikansko državno ustavo od strank, oziroma državnih voditeljev. Še zlobnejša pa je, ako ne budalasta, trditev, češ, da je sveti oče izdal dve okrožnici proti framasonstvu, „ker je Vatikan pri panamski sferi zgubil nekaj milijonov frankov“. Prvič je istina, da sta bili obe okrožnici v listih, ki imajo dotiko z Vatikanom, več tednov preje napovedani, predno je sploh prišel v javnost kak glas o panamski goljufiji.

Dalje Vatikan oziroma sveti oče nikjer in nikdar ni priporočal francoskim katolikom zveze s sedanjimi voditelji republikanske levice, temveč le republikansko državno obliko ali ustavo. Sveti oče je naravnost obsodil mnoge naprave liberalne vlade v Franciji in pozval katoličane, naj se združijo v mogočno katoliško stranko ter naredé konec gospodstvu cerkvi sovražnih politikov in mogotcev. In ravno sedanji panamski škandal dokazuje, da je bil potreben in času primeren nasvèt svetega očeta. Ko bi bili francoski zavedni katoliki preje osnovali katoliško ljudsko stranko, ko bi se bili združili v močno falango proti gospodujočemu liberalizmu, ne doživela bi Francija tega škandala, ali vsaj ne v toliki meri. V Franciji vlada brezverska in brezvestna khka, ki je dobila v roke vso oblast; oportunisti in radikali so si v tem oziru jednaki, obe stranki sta smatrali državo kot molzno kravo. Nasprotja se tem ljudem ni bilo treba bati, kajti boljši elementi na desnici med monarhisti so bili brez vpliva vsled svojega protirepublikanskega programa. Ob volitvah je odmevalo po vsej deželi: „Mi, republikanci, demokratje, mi smo pravi prijatelji ljudstva, mi smo zagovorniki prostosti in enakosti vseh državljanov! Oni pa, monarhisti,

so sebičneži, krvososi, ti zatirajo delavca in kraté državljanom pravice, ti jemljó prostost ter médejo ljudstvu pamet.“

A sedaj so se pokazali „pošteni ljudski prijatelji“ kot volkovi v ovčjih kožah in „demokratje“ kot zvesti pomagači republikanskih poštenovičev. Desnica v zbornici nema niti najmanjšega vpliva na državno oblast, iz njene srede ni prišel nihče do vlade. Edino, kar je mogla storiti, je bilo, da je pomagala st. mogleviti to ali ono vlado. A s tem je državi in cerkvi le malo ali nič koristila, kajti še je glasovala proti oportunistom, pomagala je radikalcem v sedlo, in če je glasovala z oportunisti, pomagala je zopet tem do državnih jaslíj. Tako so se vrtili že leta in leta vedno ljudje iste gospodujoče klike. Zavist posameznikov je tolažilo gotovo upanje, da zopet pridejo na konja in do oblasti.

In kaj je v prvi vrsti vzrok, da katoliško-konservativna stranka na Francoskem ni mogla priti do veljave? V prvi vrsti to, da monarhija ne vleče francoskega naroda v obče, in ker na desnici sedé mnogi kimovei raznih pretendentov, zato se njihovih podplatov drži svinčena teža mnogih neprijetnih spominov na bivše cesarje in kralje francoske. In dalje! Oglejte si sedanjo francosko desnico! Tu sedita pogumen in za blagor ljudstva uneti škof ter veren plemenitaš poleg prostomisljaka prave čiste pariške krvi. To stranko ne družijo trdna verska in politična načela, marveč edino le nasprotje do republikancev in poslušnost raznim pretendentom. V vrste plemenitih zastopnikov katoliških načel so se vrinili možje brez značaja in prepričanja, ki delujejo edino le za svoje koristi, oziroma koristi svojih pretendentov. Zato ni čudno, da so na desnici tudi ljudje z odprtimi rokami, pač pa je čudno, da so ti ljudje sploh še imeli kaj imena.

In kakor je v zbornici, tako je v časnikartvu. „Figaro“ n. pr. je najvplivnejši list desnice. A ta list Vam prinaša na prvi strani fulminantne konservativne članke, na drugi ali tretji strani najdebelejše pikantnosti, poleg darov za cerkvene namene objavlja lažnjiva borzna poročila za dobro plačilo. Tak list more ugajati namenom svojih patronov, pretendentov, a nikakor ne katoliški ljudski stranki. Vsaka stranka pa, ki nema zaslonbe v masi naroda, temveč se puli le za milost svojih varuhov, ki nemajo vedno čistih in poštenih namenov, ne pa bori za blagor prebivalstva, taka stranka nema pravice do obstanka.

Katoliško ljudstvo francosko je bilo vpričeno v voz posameznih častiteljnih oseb in vsled tega je zgubilo svojo pravico do vodstva države. Sedanja francoska zbornica je torej iz označenih razlogov zgubila vse spoštovanje in ljudstvo glasno izraža svojo nevoljo. Ime „poslanca“ je sedaj tako ob čast in veljavo, da je že v veljavi pregovor: „Vous me prenez donec pour un député“ (Vi menda mislite, da sem poslanec), ako hoče kdo odločno ugovarjati kakemu očitaniu.

Ko je torej sveti stol priporočal katolikom, naj se sprijaznijo z republikansko državno ustavo, ni tega storil na čast in korist sedaj gospodujočih framasonov in Volterijancev, temveč z namenom, da bi se zavedni katoliki ojačili in združili proti gospodstvu sebične in širokovestne klike. In če ta klika sedaj še prej, nego se je pričakovalo, poginja in se duši v svojem blatu, to ni „fiasco“ za papežovo politiko, temveč le nov dokaz, da je pač zadnji čas, da se v Franciji dobre moči, pošteni možje oproste vezij, v katere jih vklepajo brez nade in upanja — častiteljni pretendentje. Liga +57.

Politični pregled.

V Ljubljani, 7. januarja.

Začela so se pogajanja o osnovi nove večine. Kar smo doselej zvedeli o programu, katerega je zvarila vlada, ni tak, da bi nas napolnjeval z veseljem in upanjem. Vsi konservativni listi skoro brez izjeme so precej jezavni. Tudi se že resno razpravlja o vprašanju, ali naj vstopijo konservativci v novo večino. Gotovega o tem še danes ni nič. Poprej se mora izvedeti točno, kakšen je vladni program in v koliko je vlada pripravljena odstopiti od svojega programa. Toliko se je baje že izrazil ministerski predsednik, da ne zahteva, da se bi program čisto nič ne premenil. Njemu je le na tem, da se doseže sporazumljenje mej tremi glavnimi klubi, na kaki podlagi naj bode sporazumljenje.

o tem naj se dogovore vodje posamičnih strank. Zaradi tega pa vlada ne misli posvetovati se le z načelniki klubov, temveč tudi z drugimi vplivnimi poslanci. Naravno je, da bodo pogajanja precej časa trajala, in najbrž ne bodo končana pred snidenjem državnega zbora. Novi program, kakor se sklene pri teh posvetovanjih, predloži se klubom v potrjenje. Tedaj se bode odločilo, se li osnuje res nova večina in če vstopijo vanjo celi klubi, ali se pa nekaj poslancev odloči.

Za konservativne poslance bodisi katere-koli narodnosti je najvažnejši, na kako stališče se postavi vlada zastran *verske šole*. Da konservativci sedaj precej ne dosežejo verske šole, je gotovo. Vlada bi tudi z najboljšo voljo najbrže, za versko šolo ne dobila večine. Konservativci torej tudi zahtevali ne bodo, da se verska šola precej postavi na dnevni red. Nikakor se pa ne smejo kako zavezati, da bi te stvari ne sprožili, kadar bode količjak upanja, da se za spremembo sedanjih mejverskih šolskih postav dobi večina. Grofu Taaff-ju ne smejo in ne morejo dati nobene obljube, koliko časa bodo to stvar pustili na miru.

Za naše slovenske poslance je pa poleg verske šole posebno važno, kako stališče zavzema vlada zastran *narodne enakopravnosti*. Če bode v svojem programu naglašala decembersko ustavo, naj jo kar opomni, da se to ne pravi spoštovati ustave, ako se na Koroškem Slovincem ne privoščijo šole s slovenskim učnim jezikom. Zastran zedinjenja Slovencev v jedno kronovino in pa kar je temu podobnega, pač lahko vladi naši poslanci obljubijo, da je ne bodo preveč nadlegovali, posebno dokler se položaj v naši državi bistveno ne spremeni, narodne enakopravnosti pa ne smejo postaviti z dnevnega reda. To naj jasno povedo vladi, če jih že potem sprejme v večino ali pa ne.

Levičarji posebno naglašajo, da se mora pred vsem popolnoma izvesti *ustava*. Mi smo premišljevali dolgo, kaj se prav za prav skriva pod to levičarsko zahtevo. Vsi drugi člani ustave so že izvršeni, samo član 19. še čaka izvršenja. Na tem članu pa levičarjem gotovo ni nič ležeče, saj bi ga najraje kar odpravili, ko bi ga mogli. Več levičarskih juristov si že dolgo vbija v glave, kako bi ta član deli ob veljavo. Da jim ni za izvršitev tega člana, nas prepričavajo baš sedaj vsi nemški listi, ki le naglašajo, da se imajo Nemcem varovati vse pozicije. Celo nov minister za Češko se ne sme imenovati, če se vsaj še jeden Nемец ne pokliče v ministerstvo. O narodni enakopravnosti je ne najdeš besedice v liberalnih listih. Za kaj da se gre, povedala je „N. Fr. Pr.“ v svoji večerajšnji številki. V uradih je še premalo židov, posebno v sodnijske službe jih ne marajo. Po ustavi pa morajo biti javne službe pristopne vsem avstrijskim državljanom brez razlike vere in narodnosti. Sedaj zahtevajo levičarji, da se posebno v višjih sodnijskih službah nastavi vsaj nekaj židov. Pomenljivo je pa, da liberalni listi le sedaj vedo, da imajo javne službe vsem biti pristopne. Tega pa neso vedeli, ko je bil Slovenec imenovan ministerskim svetnikom. Da bi bilo pomnoženje židov pri sodiščih v prid pravosodju, pač smemo dvomiti. Posebno krščansko prebivalstvo bi javljne vanje imelo posebno zaupanje. Če se hoče ustava le v tem oziru izvršiti, pač konservativni poslanci ne morejo biti posebno navdušeni za njeno daljno izvršitev.

Grof Taaffe začel se je najprej pogajati s *levičarji*. Predvečerajšnjim bili so pri njem pl. Plexer, baron Chlumsky, dr. Heilsberg, grof Kuenburg, in pa ministri: baron Gautsch, markiz Bacquehem in dr. Steinbach. Kaj se je pri teh posvetovanjih godilo, ne vémo, ker so se vsi zavezali, da bodo molčali. Levičarski listi pa toliko vedo povedati, da so vsa posvetovanja na njih pristaše napravila najboljši vtis. „N. Fr. Pr.“ je že kar navdušena za program nove večine. To pač ni dobro znamenje, in smemo si pač misliti, da se hoče zares židom dati še kak večji vpliv. Nikakor se ne bojimo brez utroka, da se začne v Avstriji vladati bolj po nemško-liberalnem kopitu.

Za liberalno vladanje pa mislimo, da danes ne more biti noben pošten Avstrijec, ker vidi, kak sad je tako vladanje obrodilo v Franciji. *Panamaska aféra* je popolnoma posledica liberalnega vladanja, in skoro vsi večji sleparji so bili židje. Ta aféra še vedno vzbuja vznemirjenje po vsej Franciji. Preiskovalni sodnik je dal zapreti Blondina, uradnika pri zavodu „Credit Lyonnais“, ker je nekaj posredoval pri podkupovanju poslancev in ministrov. Zaslišan

je bil tudi bivši minister javnih del, Baihaut, o katerem se tudi govori, da ni čist pri tej stvari. Kako hud udarec za Francijo je prorad panamske družbe, bode jasno, če povémo, da so francoski vrednostni papirji izgubili blizu tri milijarde frankov na vrednosti, odkar se razpravlja panamska aféra. Zatorej se je bati še poloma drugih zavodov, ako se ne pomaga kako panamski družbi, da nadaljuje in izvrši svoje podjetje. Pri vsej tej aféri je pa nekaj čudnega. Toliko se govori in piše o tisočakah, ki so jih dobili nekateri politiki in časopisi, ali jako malo se pa povprašuje po tem, kako je z onimi 600 milijoni frankov, katere je družba drugače potratila. Ta svota je vendar glavna. Skoro z gotovostjo lahko rečemo, da je vpliv židovstva, če se vsa stvar tako površno razpravlja in se pozornost obèinstva odvrta od glavne stvari. Če bi vsa stvar se razkrila, svet bi preveč spoznal prave židovske goljufije, ki so prav za prav družbo izpodkopale. Slišala bi se imena bogatih židovskih bankirjev. Tako bodo pa najbrž le tisti ljudje kaznovani, ki so od družbe dobili nekaj tisočakov, brez kazni pa odidejo tisti, v katerih žepih so izgubili milijoni.

Socijalne stvari.

Finančna sila v Avstriji se vedno bolj pridiguje po židovskih listih. Vse druge države so po njihovi trditvi že pri koncu; Italija je v večini zadregah; Rusiji grozi dan na dan polom; Francoska ima primanjkljaj; Nemčija si mora znova izvoševati in povečevati davke, samo Avstro-Ogerska je — srečna in finančno utrjena. Nравnost finančna zginja drugod po Evropi, in ž njo zginjajo milijoni. Največje kupčijske hiše se razdirajo drugod. Leta 1891 je padel Baring, viansko leto petrograjski Grenburg; samo avstrijski bankirji stojé trdno in krepko. — Te vrste litanijske združenih s slavospevi finančnima ministroma Weyerlu in Steinbachu bereš lahko vsak dan neštevilno v člankih, v borznih poročilih in koder si bode, drugod. Izvirajo pa odtod, ker se ima vravnati valuta in ker upajo pri tem najpreje seveda Rothschild in drugovi, potem pa h krati več ali manj tudi druga denarna društva kaj „prislužiti“. Žid zna agitirati in nobene stvari ne stori zastoj. Pisali smo že o tem, kako ogromni dobički se obetajo pri bodočih konverzijah židovskemu kapitalu in koliko „zaslužka“ pri tem odpade na Rotscholda. Da bi se javno mnenje lepo zvodilo za nos in da bi h krati finančna ministra postala lepo voljna in prijazna in popustljiva kapitalistom nasproti, zato poleg gori omenjenega hvalisanja še marsikaj družega lepega pišejo židje. Že 16. novembra 1892 uč. „Kapitalist“ v svojem hvalospevu ogerskega ministerskega predsednika in finančnega ministra, kakšne dolžnosti ima krščanska država do bogatinov: „Pri takih finančnih operacijah, kakeršne so ogerske konverzije, se ne sme samo to povdarjati, da se mora kolikor mogoče veliko obrestij prihraniti, marveč kolikor se da, se mora dovoliti tvrdkam, ki se udeležujejo tako važnega denarnega podjetja in vzbuditi se jim mora veselje za „kšeft“. Tem zanimivim besedam, ki tako grozno kažejo, kaj se sme vse predržniti židovski špekulant, pristavljamo iz „N. Fr. Pr.“ nedavno našemu ministru zapisane besede o ravno tisti stvari: „Dejalo bi se poniževati ministra, če bi se reklo, da on misli, da kupec brezdelno je z drugimi in da je njegov dobiček izguba za vse druge. S takimi otročarijami se ne dá mej resnimi možmi nič začeti; dobre so samo za tiste čudne družbe, koder Schneider in Liechtenstein vsak večer pri svoji mizi zabavljata židom. Morebiti še doživimo, da se nabije ob avstrijski meji tabla z napisom: Tu kaj je prepovedano, kaj zaslužiti. Kdor bi poskušal, bo kaznovan.“ — Tako sme pisati nesramna židinja in s cinistično brezvestnostjo zagovarja kot „zaslužek“ milijone, ki jih imajo na škodo našo spraviti v žep po največ krivonosni kapitalisti. — Cerkevno premoženje, ubožne ustanove itd. bodo trpele veliko izgube; žid se bo smejal. Javno mnenje bo pa zmedeno kričalo, da je rešena Avstrija, ker ima vrejeno valuto.

Slovstvo.

„Dom in svet.“ Ilustrovan list za leposlovje in znanstvo. — Leto VI. — Št. 1.

Dasi smo že ob koncu preteklega leta pohvalno omenjali „Dom in Svet“ ter ga priporočali Slovincem v obilno naročbo, vendar ne moremo, da bi

listi zopet ne priporočili. — Prva številka VI. letnika je namreč posebno prikupna. List je dobil novo res krasno glavo, ki v lepi podobi predstavlja namen in pomen lista „Dom in Svet“. — Tvarina v 1. številki je zelo raznovrstna in jako zanimiva. Krog sotrudnikov pri listu se vedno množi, in kar je zelo važno, sotrudniki prav vidno napredujejo od leta do leta. — Dostojno je v „Dom in Svetu“ zastopano pesništvo, tudi znanstvenih h krati poljudno pisanih spisov ne pogrešamo, prevladuje pa beletristika, ki je gotovo listu privabila največ naročnikov. — Poseben kras „Dom in Svetu“ so njegove slike, od leta do leta lepše. Po čemur smo Slovenci toliko časa izvzemši male poskuse v Stritarjevem „Dunajskem Zvonu“ hrepneli brezuspešno, pripravlja nam dr. Francišek Lampe: krasen ilustrovan leposloven list, ki naj bi spodiral z miz slovenskih vernih družin tuje malovredne časopise.

Mi se le čudimo, kakor da more g. vrednik s primeroma tako nizko ceno zmagovati ogromne troške pri listu. Ako pomislimo, da „Vrtec“, izhajajoč le na jedni mesečni poli velja 2 for. 60 kr., tedaj vemo, kako po ceni je „Dom in Svet“, ki nam prinaša tri pole večinoma izbornega gradiva. — Iskreno čestitamo zato velezaslužnemu vredniku prof. dr. Fr. Lampe-tu ter želimo v prospeh dobri stvari vrlému listu obilno sotrudnikov in naročnikov. + 60.

Popotnikov koledar za slovenske učitelje, 1893., s popolnim imenikom šolskih oblastnij, učiteljišč, ljudskih šol in učiteljskega osebja po Južnoštirskem, Kranjskem, Primorskem in slovenskem delu Koroškega po stanju v začetku šolskega leta 1892/93. — VII. leto. Sestavil in založil M:hael J. Nerat, nadučitelj in vrednik „Popotnikov“ v Mariboru. — Maribor. Tisk tiskarne sv. Cirila. — Cena 1 gld. 25 kr., lepše vezan 1 gld. 45 kr. Po pošti 5 kr. več.

„Vlast“. Časopis pro poučení a zábavu. Majitel, nakladatel a vydavatel družstvo „Vlast“. Redaktor Tomáš Škrdlé. Ročník VIII. 1891 do 1892. V Žižkově u Prahy. Tiskem Cyrillo-Methodějské knihtiskárny (V. Kotrba). V Praze. — Str. 996 v vel. 8°.

Nedavno v „Slovincu“ priobčena novica, kako zelo se zanimajo bratje Čehi za naše napredovanje, in kako po svojih listih obračajo pozornost na Slovence, dala mi je povod, opozarjati cenjene „Slovenčeve“ bralce na vrlo „Vlast“, časopis za pouk in zabavo, ki ima med Čehi isto smér, kakor jo pri nas neguje „Dom in Svet“. „Vlast“ prinaša temeljite ukovite spise, priobčuje pa tudi životopise, pesmi in pripovedi. Posebno se trudi za slovstvene kritike. — Nas Slovence najbolj zanimata v VIII. letniku vrla spisa „Listy ze slovenských vlastí“ (domovine) in „Slovenská literatura v roce 1890 a 1891“, spisal č. g. Stingl Frant. V „Listih“, katerih trije so se objavili že v VII. letniku, motri marljivi pisatelj zlasti duševno gibanje med Slovenci. V IV. listu opisuje delovanje slovenskih pisateljic Fane Hausmanove, Jos. Turnogradske, L. Pesjakove in Bon. Subač. V V. opisuje najbolj slovečo božjo pot slovensko na sv. Višarje, v VI. pa se spominja slavnostij na čast dr. Jan. Bleiweisu in Bl. Potočniku. V spisu „Slov. literatura...“ govori v obče o naših slovstvenih razmerah in se obširneje bavi s književnimi proizvodi leta 1890 in 1891. — Da se bode „Vlast“ i v bodoče redno ozirala na slovenske razmere, priča sledeča opazka vredništva ob koncu VIII. letnika: „Jako nadarjeni, pridni in v delu vstrajajoč. Fr. Stingl, kapelan na Koroškem, priučil se je jeziku hrvatskemu, da bi mogel v „Vlasti“ poročati o slovstvu in narodnih razmerah slovenskih in hrvatskih. Da mu bode mogoče, kakor smo se dogovorili, prepotovati jugoslovanske pokrajine in se seznaniti osebno z njenimi razmerami, bode „Vlast“ s tem zelo mnogo pridobila.“ — Naročnikov štela je 3800. — Tudi IX. letnika izšle so že tri številke. V drugi objavil je g. Fr. Stingl članek „Nekoliko besed o jugoslovanskih razmerah“, v katerem govori obširneje o nesrečnem razporu mej Hrvati in Srbi.

Želeč vrlí „Vlasti“ trajnega napredka in mnogih vspehov, jo toplo priporočamo vsem češčine veščim Slovincem! Liga + 4.

„Dva vrela bogastva“. Seljaški razgovori, napisao pop E. M. Vusio. V tej hrvatsko pisani knjižici se razpravlja o delitvi skupnih posestev in o kmetskih zadrogah. Opira se delce na papeževo okrožnico o delavskem vprašanju. V knjižici se nahajajo tudi pravila za take zadruge. Cena knjižici

100 strani v 16° je 20 kr. Dobiva se pri pisatelju v Zadru v Dalmaciji.

Nebeški venec. ali četrta izmed štirih poslednjih rečij, spisal dr. Ivan Križanič, korar stolne cerkve v Mariboru. — S to knjižico završuje gospod pisatelj poljudne in zanimive spise o štirih poslednjih rečeh. — Iste vrline, kakor prejšnje tri zvezke, dišijo tudi zadnji ta zvezek. — Knjižica priporočila vredna se dobi v tiskarni sv. Cirila v Mariboru ter stane s pošto vred 20 kr.

„Povjest pedagogike“. Napisal v hrvatskem jeziku dr. Martin Stiglić, profesor na zagrebškem vseučilišču. Knjiga ta je prva te vrste v hrvaščini, pisana strogo v kršćansko-katoliškem duhu. Na koncu jej je pridejana razprava o hrvatskem šolstvu. Knjigo prodaje g. pisatelj izvod (272 strani v 8°) za 1 gld. 20 kr., s pošto 10 kr. več.

„Vrhbosna“ je s prvo letošnjo številko začela donášati posebno prilogo, prevod sv. pisma, počeni z evanđelijem sv. Mateja. Presv. diakovaški biskup J. J. Strossmayer in zagrebški kapitularni vikar biskup J. Pavlešić sta vsled tega ukazala, da se vse farne cerkve naročé na „Vrhbosno“, oziroma na prevod sv. pisma. Upati je torej, da bode za Hrvate preimennitna zadeva vspevala, kar najsrčneje želimo. Do sedaj so imeli Hrvatje le Starićev prevod sv. pisma, ki je pa pisan v dalmatinskem (ikavskem) narečju, in zato so mnogi Hrvatje rabili srbski prevod Vukov, ki pa v dogmatičnem oziru ni povsem dober. Bila je tedaj že skrajna potreba novega hrvatskega prevoda sv. pisma po Vulgati.

Liga + 29.

Cerkveni letopis.

Premišćenje. Začasno č. g. Janez Hladnik, kapelan v Cerknici, v Rovte nad Logatcem, v pomoč ondi obolelemu č. g. župniku Josipu Belarju, ki bodi priporočen v „memento“.

Č. g. Mihael Perdih. vpokojeni vikar, stanujoč v Tolminu, je umrl. R. I. P. Priporočamo ga prijateljem in znancem v molitev.

Zagrebški nadškof. Dr. August Haudek, o katerem smo svoj čas poročali iz Rima, da utegne postati zagrebški nadškof, je bil, kakor poroča „M. Hirlap“, pri ministru Weckerle, s katerim se je razgovarjal o zagrebški stolici. „Hirlap“ meni, da ga minister priporoči za nadškofa.

Novo cerkev za deset do dvajset milijonov dolarjev bodo pozidali v Njujorku.

Koliko se jih je rodilo, koliko jih je umrlo in koliko se poročilo v Gorici leta 1892. V župniji stolnice: Rojena 102 moškega spola, 200 ženskega, umrli 103 m., 105 ž., poročenih 42 parov. — V župniji sv. Ignacija: rojenih 66 moških, 68 žensk, umrlo 66 moških, 80 žensk, poročenih 47 parov. — V župniji sv. Vida: rojenih 109, umrlih 98, poročenih 30 parov. — V župniji sv. Roka: roj. 40 m., 30 ž., umrl. 24 m., 19 ž., poroč. 16 parov.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 7. januarja.

(Udanostno izjavo) poslala je prevzvišenemu g. knezoškofu nadalje občina Raka na Dolenjskem. — Zivela!

(„Primorski list“.) Dobili smo danes prvo številko novega katoliškega lista v Trstu. Reči moramo, da mu je oblika prav lična in tvarina prav raznovrstna in zanimiva. Več o „Primorskem listu“ ob priliki. Za sedaj ga vernim Slovincem, v zlasti na Primorskem in Goriškem, prav iskreno priporočamo v obilno naročitev. Velja za celo leto 1 gld., za pol leta 50 kr. Naročuje se z naslovom: Upravništvo ništvo „Primorski list“, Trst, „Via Montuzza“ št. 3.

(Za popravo cerkve pri Sv. Lenartu) v Slov. Goricah je daroval presvetli cesar 100 gld.

(Samomor.) Ustrelil se je večeraj popoldne c. kr. računski praktikant pri deželni vladi v Ljubljani, Fidelis Jagodic. Poglavlje o „nesrečni ljubezni“ mu je zmedlo glavo.

(Slovensko gledališče) je bilo pri zadnji predstavi: „Drugolice“, skoro prazno. Slovenci, večinoma sevėda radikali, rajši zahajajo v — nemško gledališče. Tukaj, gospoda okoli „Naroda“, imajo Vaše najhujše radikalne metle dela polne koše in zato nikar ne stikajte po Nemcih in nemčurjih tam, kjer jih ni! „Hic Rhodus!“

(Iz Amerike) nam piše čast. gosp. Jan. Tori, da so bili kvaterno soboto posvečeni v mašnike Slovenci gg.: Jager, Vilman in Bilban.

(Iz Celovca.) dné 6. jan. Tukajšna mestna občina poveksala se je po delih kmetskih občin, zlasti občine Št. Peter in Št. Rupert. Nove meje „poveksanega Celovca“ stopile so dné 1. t. m. v veljavo. — Jutri (soboto) zvečer imajo nemško-nacionalni dijak i (visokošolci) tukaj shod, in sicer sledeča dijaška društva: „Cruxia“, „Rosenbursa“, „Tauriska“ in „Teutonia.“ Menda pridejo zakrpat „nemški značaj“ Celovca, ki je dobil po zadnji jezikovni naredbi vis. notr. ministerstva, tako veliko luknjo! Da se tukajšni liberalubi priroda teh „rešiteljev nemštva srčno veselé, pač ni treba posebno povdarjati!

(Avstrijska armada) šteje vsled najnovejšega novačenja 830.390 mož, običajno jih ni prišlo k naboru od 1000 mož — 79. Koncem leta 1891 je imela avstrijska armada 24.491 častnikov, med njimi 9935 rezervnih. Na 1000 mož je prišlo 252 Nemcev, 189 Čehoslovancev, 181 Madjarov, 175 Hrvatov, 54 Rumuncev, 32 Rusinov, 28 Poljakov, 28 Slovencev in 10 Lahov.

(Na tujem izvršen zločin.) Minoli petek je bil v Gradcu obsojen tovarniški delavec Jožef Daljš iz Loz v litijskem okraju na dva meseca zapora, ker je dna 18. julija leta 1892 vbodel z nožem v gösliškem okraju na — Pruskem nekega delavca in ga pretepel do smrti.

(Iz Serice) se nam piše: V ponedeljek je padlo pri nas precej snega; zvečer zdijval je vihar, ter je strašno pometal s snegom. Imeli smo ga več pod strehami, kakor na strehah; vsako opeko je našel vihar in vspal skoz njo sneg. Imeli smo tudi mrliča v tem času. Vratnica se tu in tam pokaže in katerega tudi spravi na oni svet. Prav v zadregi smo bili, kako bi mrlička izročili materi zemlji, nobeden ni mogel kopati jame. Danes je vendar toliko odleglo, da se je izvršil pokop. Nocoj pa veter zopet tuli neprestano, ter je že na mnogih krajih sneg do kopnega odnesel, tu ga drugod visoko nakopičil; pota imamo slaba in nevarna in bati se je, da bi kdo v snegu ne obtičal.

(Iz Št. Petra.) Kar smo tako željno pričakovali, se je spolnilo; učakali smo novo leto še pred pa rešitev naše občinske krize. Izvoljen je bil županom g. Fran Križaj, posestnik in solastnik parne pile v Št. Petru; svetovalci pa: Jožef Pouh, posestnik v Nemški vasi, Fran Gržina, posestnik in trgovec v Št. Petru, Peter Zele posestnik v Št. Petru, Janez Smerdel posestnik iz Trnja, Andrej Rebec, posestnik iz Palčija in Fran Šabec, posestnik iz Klenka. — Sneg smo dobili za novo leto, burja pa že razgraja kacic štirinajst dni neprestano. Promet na železnici je bil za par dni popolno ustavljen. Nujne poštné pošiljatve prenašali so možaki za dobro plačilo iz Št. Petra v Postojno. Ledu se je letos dosti manj izvozilo na postajo šentpetersko nego druga leta; več se ga je izvozilo pa iz slavinske fare za postajo Prestranek. Zdravstveno stanje bilo je lansko leto in tudi letos do sedaj prav povoljno.

(„Slovanski slog.“) „Slovanskemu svetu“ in „Slov. Narodu“ povemo glede na članek „Slovenci leta 1892.“ da se umetna obrt v slovanskem slogu na Slovenskem ne more razvijati, ker slovanskega sloga, kot takega ne poznamo, razun ruskega, ki pa tudi ni slovanski temveč zmes bizantinskega sloga s tartarskim pomešanega. Pač pa se razvijata slikarstvo in stavbarstvo na obče umetniški podlagi, samo prostora in priložnosti jim dajte, kadar boste še kako javno poslopje stavili, kakor je bilo postavim, deželno gledišče v Ljubljani in nikar ne odričajte domačih umetnikov, kakor se je tu pri omenjeni stavbi godilo. Menda tudi vam velja tolikrat pogreti izrek: svoji k svojim. — Tudi to naj povemo, da se pri nas pridno izdelujejo načrti in narisi cerkv. umotvorov na Kranjskem, posebno so v tem goreči tolikrat obrekovani „brezdomovinski kapelani.“ Kadar se bode nabrano blago razvrstilo in kritično presejalo, pride v javnost, poprej pa naj si „Slovanski Svet“ in „Slov. Narod“ naročita „Stavbinske sloge“, kateri se dobivajo še v kat. bukvarni v Ljubljani in pa tudi svojim somišljenikom naj jih priporočita, da bo njih kritika o umetniških stavbinah proizvodih bolj stvarna.

Liga + 73

(Z Reke) se nam piše: 30. decembra m. l. smo ob 2 uri popoldne izročili hladni zemlji truplo o. Ludovika Ble-a. Pogreb je bil veličasten in dostojen za neumornega delavca v vinogradu Gospodovem. Č. duhovščina, redovništvo, moško in žensko, — gospoda in priprosto ljudstvo, vsi ti so bili bogato zastopani pri sprevedu. Doma in pri jami je ljudstvo gorko jokalo. Tako zelo je bil ranjki priljubljen. — Svetila mu večna luč! — Na mesto

pokojnega Celligoi a je imenovan predsednikom našega sodišča g. Ludovik Thiery, dosedanji sod. svetnik v Budimpešti. Ta gospod je sicer v našem mestu rojen, a vendar se ga ne veselimo posebno, ker je po imenu in po duhu Madjar in kot tak naš nasprotnik. — Zelo nas veseli, da ste se zjediniili naši narodni stranki. Zadnji čas je bil že za to združitev. Vender vspeha posebnega nova stranka ne sme pričakovati, dokler se pri nas ne prežene pogubonosni liberalizem in verski indiferentizem. Prva naloga te stranke bi morala biti: vzbuditi v vseh narodovih krogih katoliško zavest; ves narod versko probuditi. To bi pa stranka dosegla z dobrimi kat. časopisi, z raznimi društvi, shodi, i. t. d. — Ako bode vdarila to pot, jo z veseljem pozdravljamo, jo bomo gmotno in duševno podpirali. Pa tudi ljudstvo, katero je pri vsej zanemarjenosti vendar le eminentno katoliško, se je bode oklenilo in danes ali jutri bode že žela plod svojega truda. — Če pa ostane na dosedanji poti, ne bode nič dosegla, zakaj kjer ni verske navdušenosti, tam ni tudi pravega narodnega ognja, niti značaja niti požrtvovalnosti. To nam jasno dokazuje vsakdanja skušnja, posebno v naši domovini. — Kako močni ste bili nekdanj naši stranki! Kako lepo število poslancev ste brojili v saboru, a madjarizem jih je skorej do kraja uničil, tako, da je bilo lani komaj 6 mož izvoljenih. To je madjarizem dosegel največ zato, ker smo mi postali verakobrezbrižni, mlačni in v ogromni večini neznačajni in pravi izdjalci naroda svojega. Vzemimo pa madjarizmu ta sredstva in jel bo vsak dan pešati in zginil bode z naših tal, zakaj brez sredstev se ne da nič doseči, naj si bode že dobro ali slabo.

(Odmevi.) Z Dolenjskega se nam piše: — Da dobiva liberalno glasilo informacije z naše strani, to smo tukaj vže davno čutili. Ego vero censeo: Liberalizem „in clere“ a la Naumovič je nestvor. Taki naj čitajo okrožnice Leva XIII., ter se učé katoliške politike. Ne škodila bi i meditacija o dogmi: „Verujem v sveto kršćansko-katoliško Cerkev, učeeo in vladajočo, kot organizacije Gospodovo“, — in o višeduhovski svečani molitvi našega Začetnika: „Ut sint unum“. Naj pridejo pastirovat vsaj malo časa v naše hribe in jarke, ter izvrševat takisto pravo rodoljubje. Prepričali se bodo, kaj našega trpina osrečuje, tolaži in zadovoljuje, kako narod hiti z veseljem in gorečnostjo po najtežavnjih potih, in v najbolj mrzlem vremenu v cerkev. Do duše pa mu mrzi liberalizem, a nič manj i oni bleđi, jari, le v splošnih frazah se gibajoči katolicizem. — Zakaj priznana vlečejo misijonski govori? Ker so določeni in konkretni.

Napadi na prevzvišenega knezoškofa po naših mielih niso nesreča, ker hvala Bogu, on je razume prenašati, — a naše ljudstvo vsaj vé in čuti, da ima izvrstnega višega pastirja, za istino apostolske pogumnosti. Ko bi bilo od začetka liberalizma, tam v letih 1870—1880 proti uporju toliko odpora, potem bi težko bila prišla katoliška zavest v našem ljudstvu v toliko štagnacijo, kakor se je to zgodilo v istini. Klicalo se nam je le: „pax, pax“. Ali od strani liberalizma? — non erat pax, divjal je najhujši boj, v veliko škodo našemu ljudstvu tako v oziru vere, kakor npravnosti. Očividno pa sedanji viharji zrak čistijo, le Bog nas čuvaj „Naumovičeve“ politike!

Liga + B. c.

(V Lečniku pri Gorici) se bližajo občinske volitve. Tekmovaje delujete katoliška in liberalna stranka. Značilno je, da liberalna stranka je pričela svoje Sisifovo — delovanje vsaj dva meseca prej kakor katoliška.

(Vreme na Primorju.) Z Reke se nam piše 6. t. m.; Prvi štiri dnevi novega leta so bili pri nas silno burni. Sneg in burja sta neusmiljeno gospodarila. Vsled tega niso te dni prihajali v naše mesto ne vlaki, ne parobrodi. Še le 5. t. m. smo dobili prvo pošto od Šentpetra, pa le liste in časopise in še te so spravili k nam na saneh, kakor slišimo. Ves ostali promet je še zdaj popolno ustavljen na tej progji. Iz Hrvatske pa ni ne duha ne sluha. Zaradi obilnega snega in strašanske burje ne morejo še zdaj niti najnujniših stvari naprej spraviti. Novo leto je bilo tedaj tukaj natorno nepričakovano burno. Dal Bog, da bi bilo saj v političnem oziru milejše.

(Nenavaden mraz v Gorici.) V svoji radodarnosti poslalo je nebo toliko nežno-bele odeje trudnej, spečej zemlji, da se kar pogledujemo in zapeček čuvamo. „Kraška burja“ raznaša brezobzirno snežni

prah raz strel in ga budomušno razpršuje. Nena- vaden mraz! Zdaj je čas!

(Vodja deželne vlade) kranjske, baron Hein, odpeljal se je včeraj, — kakor poroča uradni list, za nekaj dni na Dunaj v službenih poslih.

(Občni zbor muzejskega društva) za Kranjsko hode po novopotrjenih pravilih v ponedeljek dne 23. januarja t. l. zvečer ob šestih v bralni sobi Rudolfinuma.

(Božičnica) v Marjanišču je bila včeraj tako obilno obiskana, da se zadnjim prišlecem ni mogel več vstop dovoliti. Zatorej se bo še jutri (zadnjič) ob 5. uri zvečer ponovila.

(Slovensko učiteljsko društvo) je imelo v sredo večer svoje drugo mesečno zborovanje pri g. Hafnerju v pivovarni. Govoril je ta večer gospod Jakob Dimnik o metodi pri pouku o branju. Pohvalno vsprejetemu govoru sledil je razgovor o nazornem pouku. Prihodnje zborovanje bo 1. februarja.

(Okrajno učiteljsko društvo v Radovljici) je imelo svoje zborovanje dne 27. decembra. Okrajni šolski nadzornik profesor Levac je govoril o uradnih spisih šolskih vodstev. Učitelj iz Lesca, gospod K. Simon, je poročal o prof. Lavtarja računskih knjigah in o Gruberjevi metodi pri računatvu. Učitelj z Dobrave, g. Rojina, je predaval o kmetijskem pouku v ponavljalni šoli.

(V Šagrahu) je, kakor se nam poroča iz Gorice, po dolgej boleznici preselil se je v večnost vikar g. Mihael Bruchiotti. Pastiroval je v tem kraju okroglih 40 let. Vseobča žalost vernikov, veličasten, vrlemu duhovniku pristojen pogreb, priča, kako priljubljen je bil pokojni. 28. dan gruda prišel je naslednik pokojniku č. g. Janez Marchesan, bivši duhovni pomočnik v Ogleju.

(Sneg) je dne 3. t. m., zjutraj, kakor se nam poroča, pobelil v Rimu strehe in ulice, kar se dogaja le redkokada.

(Renanov „Judežev denar.“) Ob smrti Renana so pisali nekateri časopisi, da je za svoje delo „Jezusovo življenje“ prejel od Rothschilda milijon frankov. „Neue Freie Presse“ je oznanila celo reč Aleks. Dumas-u. Le-ta kot častilec Renanov je trdil, da je enako pisarjenje natolcevanje in navaja njegovo pismo: „Jaz (Renan) prenašam, ne da bi zavračal, ko se govori in piše, kakor da bi bil jaz prejel od gospoda Rothschilda eden milijon frankov, da bi spisal „Jezusovo življenje“. Naznanjam že naprej, da ničesar zastran tega spregovoril ne bodem, ako ravno bi se objavila ponarejena moja pobotnica.“ S tem Dumas ničesar dokazal ni, ker nihče ni trdil, da je Renan dobil eden milijon, da bi pisal, marveč govori se, da je dobil eden milijon frankov potem, ko je bil njegov „Jezus“ objavljen. Enako tudi Napoleon III. ni Renana napeljal, da bi pisal, gotovo pa je, da mu je dal potem 100.000 fr. Prilicno bode, ako opozorimo na epaki slučaj z Lessingom, ki je bil tudi nasprotnik vsake pozitivne vere. Isti je dobil za svoje spise od amsterdamskih judov 1000 cekinov. Tudi to se je popred zanikavalo, v najnovejšem času se je pa dokazalo, da je Lessing cekine vendar-le dobil. Ako je pa Renan milijon frankov prejel, dvomimo, da bi bil pobotnico napravil. „Vaterland“ omenja v 310 št., da se je Renan jako nejasno zagovarjal, ko se mu je podkupljivost očitala. Dumas je imenoval Renana „genijalnega moža“. P. Denifle mu je pa v obraz povedal: Ako objavite svoje spise in bodo zopet tako plitvi kakor poprejšnji, javno stopim zoper vas, ker imam mnogo tvarine nabrane, in potem se vam bode slabo godilo. Rekel mu je tudi, da še v rokopisih brati ne zna. Sploh, kakor piše „Kath. Vereinsblatt“, poplačal je založnik „Jezusovega življenja“ žid Levi Renana nenavadno dobro. Za slične svote v Avstriji je vedel dobro tudi Schönerer, ki je s številskimi spričal, koliko dobivajo gotovi judovski listi za svoje — molčanje in hvalospeve. Dalje je tudi istina, da je Renana zalagal žid Neubauer s pamfleti iz Talmuda o Jezusu Kristusu.

(Svoji k svojim!) Opozorjamo svoje čitatelje na inserate domačih tvrdk O. Dolencve in Fr. Šupevčeve, ki izdelujete čebelno-voščene izdelke ter se odklucate s svojo zanesljivostjo in postrežljivostjo.

Društva.

(Akademično društvo „Triglav“ v Gradcu) zopolnilo je sedemnaisto leto svojega obstanka. Društvo napredovalo je v pretečenem letu v mnogem oziru. Preselilo se je v novo, dostojno stanovanje in vredile so se tudi notranje društvene razmere. Velik korak naprej storil se je s tem, da

se je ustanovila znanstvena knjižnica, iz katere si bodo društveniki lahko izposojali drage učne knjige. Da pa društvo napreduje, omogočijo deloma tudi njegovi podporniki, katerim se odbor imenom društva kar najtopleje zahvaluje. Posebno zahvalo stekli so si podporni člani: g. dr. Klasine, g. Anton Gregorič, g. dr. Peter Defranceschi, g. stud. med. Fran Kresnik, g. drd. jur. Anton Bilec, g. Ignacij Vretsko, ki so društvu darovali po 5 gld.; nadalje g. župnik Skočir in „Slovenka“, ki sta poslala društvu po 2 gld. Iskreno zahvaljuje se odbor tudi narodni posojilnici v Celju, ki leto za letom z izdatno svoto podpira akad. društvo „Triglav“, slavnim lastništvom onih časopisov, ki so brezplačno pohajali društveni štaltalnici, ter osobito še slovenskima dnevnikoma, koja sta drage volje priobčevala društvena oznanila. Ker je „Triglav“ prepotreben za slovenske velikošole v Gradcu — obrača se odbor do vseh rodoljubov, osobito do bivših gg. Triglavčanov, da po možnosti podpirajo to koristno društvo.

(V prid družbe sv. Cirila in Metoda so se v Postojni končno običajnih vošil odkupili sledeči p. n. gg. M. Lavrenčič, Jos. Orešek, Ferdo Gaspari, Ivan Lončar, Makso Šeber, Simon Mršol in Jurij Krajgher ml. Skupaj torej 48 oseb. Gotovo je to sam na sebi skromen dar, da bi se pa ta običaj v vseh večjih krajih vdomačil, dobila bi družba lepo svoto za novoletno darilo.

(Podružnica sv. Cirila in Metoda) se bo ustanovila v Slovenski Bistrici na Štajerskem. Shod je sklican od pooblaščenca glavne družbe g. odvetnika dr. Lemež-a na prihodnjo nedeljo ob 4. uri popoldne v gostilno g. P. Novaka. Po shodu je prosta zabava, pri kateri bodo peli celjski pevci.

(Posojilnica v Žužemberku), registrovana zadruga z neomejeno zavezo, imela boče dne 15. januarja t. l. ob eni uri popoldne v posojilničnih prostorih svoj redni občni zbor s sledečim vzpredom: 1. nagovor predsednika, 2. potrjenje letnega računa, 3. razdelitev čistega dobička, 4. volitev načelstva in nadzorstva, 5. sprememba pravil, 6. posebni predlogi. — K obilni udeležbi vabi načelstvo.

(Odbor podružnice sv. Cirila in Metoda v Šiški) je sestavljen tako-le: Gospod Matjan, prvomestnik; g. Juvančič, prvomestnika namestnik; g. Suwa, blagajnik; g. Tavčar, tajnik; g. Fr. Drenik, odbornik, gg. Fr. Bizjan in Rajina, namestnika. Podružnica šteje že 60 članov z letnimi doneski. Kot ustanovnik pristopili so: Družina S... in podružnični načelnik g. Matjan. Odbor določil je priredbo veselice v korist sv. Cirila in Metodovi družbi tekom leta v Zgornji Šiški na rojstvenem domu V. Vodnika, pri „Matjanu“. Do tje upa odbor pridobiti nad 100 društenikov. Ako ostane v odboru in občinstvu ono zanimanje za koristno društvo, katero se je od dne sv. Štefana pojavilo, potem sme šišenska podružnica upati lepi napredek in povoljni gmotni vseh. Bog daj!

(Novo mestno hranilnico) vstanavlja v Novem mestu. V odboru so gg. župan Perko, dr. Poznik, dr. Šegulja, dr. Slanc in Adolf Pauser.

(C. kr. Kranjska kmetijska družba) je začela izdajati tudi nemški izvestja.

Telegrami.

Dunaj, 6. januarja. Danes popoldne je bilo pri ministerskem predsedniku posvetovanje, katerega so se udeležili: načelnik poljskega kluba, Javorski; minister Zaleski, baron Gautsch in dr. Steinbach. Posvetovanja se bodo nadaljevala.

Kandy, 6. januarja. Nadvojvoda Franc Este se je pripeljal sémkaj in ogledal tempelj, v katerem je shranjen Budin zob, in pa botaničen vrt. Potem je bil državni banket, h kateremu se je zbralo več domačih glavarjev.

Genua, 7. januarja. Po noči je velik požar uničil več oddelkov italijansko-ameriške razstave, zlasti ameriške. Po polnoči se je ogenj omejil. Človek se ni nobeden ponesrečil.

Pariz, 7. januarja. Na protisemitskem shodu, katerega je priredila „Libre Parole“, je anarhistična skupina s kričanjem prepredila vse govore. Pred pisarno „Libre Parole“ se je nameravala demonstracija, pa jo je policija zabranila.

Novi Jork, 5. januarja. 500 našemljenih mož je napalo bakersvillsko ječo in pobilo morilce nekega spoštovnega meščana. Sedem žandarjev se je uprlo napadovcem, pa so bili pobiti. Od napadovcev jih je palo 25.

3. januarja. Marija Šukovic, mesna uboga, 80 let, Gradisce 11, marasmus. — Helena Hrihar, poštnega oficijala vdova, 73 let, Kravja dolina 11, plućnica.
4. januarja. Jožef Lukanc, stotnikov sin, 13 dni, Travniske ulice, v vojašnici, oslabiljenje. — Jožef Snoj, delavec sin, 2 leti, Kurja Vas 16, tupja convulsion. — Helena Jančar, delavčeva žena, 78 let, Hrdeckega Vas 32, plućnica.

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas	Stanj	Vreme	Molnina na 24 ur
oparovanja	srakomete v mm	toplotema po Celsiusu		
7. u. zjut.	736.9	-5.2	sl. sever	oblačno
8. u. pop.	737.3	-1.8	brevz.	"
9. u. zveč.	738.6	-1.8	zm. vzh.	"
7. u. zjut.	739.8	-4.0	brevz.	oblačno
8. u. pop.	739.2	-2.0	sl. zapad	"
9. u. zveč.	739.8	-3.8	"	"

oređnja temperatura obeh dni -2.9° in -3.3°, oziroma za 0.1 in za 0.5° pod normalom.

Tržne cene v Ljubljani

dne 7. januarja

	gl. kr.		gl. kr.
Pšeni-a. hktl.	6 1	Špeh povojen, kgr.	— 64
Rež.	4 80	Surovo maslo.	— 80
Ječmen.	3 84	Jajce, jedno	— 04
Oves.	2 52	Mleko, liter	— 10
Ajda.	5 61	Goveje meso, kgr.	— 64
Proso.	4 41	Telečje	— 52
Koruz.	4 80	Svinjsko	— 52
Krompir.	3 20	Koštutovo	— 40
Leča.	12 —	Pišanec	— 45
Grah.	12 —	Golob	— 20
Fišol.	10 —	Šeno, 100 kgr.	2 23
Maslo.	kgr. — 98	Slama.	2 05
Mast.	66	Urva trda, 4 kub. mtr.	7 —
Špeh svat.	— 54	meška.	5 —

Ravno v novi izdaji izšel in se dobiva pri J. GIONTINI-ju v Ljubljani:

Anton Janežičev

„Slovensko-nemški slovar“.

Tretji natis. 24 3—1

Predelal in pomnožil Franc Hubad.

Cena: Mehko vezan 3 gld., po pošti 3 gld. 15 kr., vezan v polusnju 3 gld. 50 kr.

Naročila na Wolf-Pleteršnikov „Slovensko-nemški slovar“ se sprejemajo.

Ivan Kregar,

in

pasarsko

izdelovatelj

cekvenega

orodja

LJUBLJANA,
Poljanska
cesta št. 8,
poleg „Alojzije-
višča“.

opozarja in toplo priporoča precastiti duhovščini in slavnim cerkvenim predstojništvom svojo novourejeno

pasarsko delalnico,

v kateri izdeluje v najraznovrstnejših oblikah in slogih **cerkveno orodje**, kot: moštranec, ciborije, kelihe, tabernakeljne, svečnike, léstence itd. iz najtrše in najzanesljivejše kovine, lično in cenó po poslanih uzorcih ali lastnem načrtu. — Staro orodje popravlja in prenavlja, posrebuje in pozlatuje v ognji tudi strelovodne osti po najnižji ceni. — Izvršeno blago pošlje dobro spravljeno in poštnine prsto. 27 52—1

Podfosfornasto-kisli

apneno-železni sirup

prilreja lekarničar Julij Herbabny na Dunaji.

Ta že 22 let z največjim uspehom rabljeni, od mnogih zdravnikov najboljše priznani in priporočani **prsi sirup raztaplja slez, upokojuje kašelj, pomanjšuje pót, daje slast do jedi, pospešuje prebavljanje in redilnost, telo jači in krepi.** Železo, ki je v sirupu v lahko si privsajajoči obliki, je jako koristno za **narejanje krvi**, raztopljive fosforno-apnene soli, ki so v njem, pa posebno pri **slabotnih otrocih** pospešujejo **narejanje kostij**. Cena steklenici Herbabnyevega apneno-železnega sirupa je 1 gld. 25 kr., po pošti 20 kr., več za zavijanje. (Polovičnih steklenic ni.)

Svarilo! Svarimo pred ponaredbami, ki se pojavljajo pod enakimi ali podobnimi imeni, a so vendar **posvoji sestavi in svojem učinku** popolnoma različne od našega originalnega 22 let obstoječega **podfosfornasto kislega apneno-železnega sirupa**. Zahteva naj se torej vselej **izrečno Herbabnyjev apneno-železni sirup**. Pazil naj se tudi na to, da je zraven stoječa **oblastveno protokollirana varstvena znamka na vsaki steklenici** in prosimo, **ne dajte se zapeljati niti z nižjo ceno, niti z družimi pretvezami, da bi kupili kake ponaredbe!** 473 20—4 33 6-3

O srednja razpošiljalnica za provincije: na Dunaju, lekarna „zur Barmherzigkeit“ **JULIJA HERBABNY-JA**, Neubau Kaiserstrasse 75. Prodajajo ga gospodje lekarničarji: v Ljubljani J. Svoboda, Gab. Piccoli, Ubald pl. Trnkóczy, W. Mayr; dalje ga prodajajo v Celju; J. Kupferschmid, Baumbachovi dediči; na Reki: J. Gmeiner, G. Prodian, A. Schindler, Ant. Mizzam, lekarničar; F. Prodian, M. Mizzam, drog.; v Brezah: A. Ruppert; na Sovodjem (Gmünd): E. Müller; v Celovcu: W. Thurnwald, P. Birnbacher, J. Kometter, A. Egger; v Novemestu: A. pl. Sladovčev; v St. Vidu: A. Reichel; na Trbiču: A. Siegl; v Trstu: E. Zanetti, A. Suttina, B. Biascoletto, J. Seravalle, E. v. Leutenburg, P. Prendini, M. Ravasini; v Beljaku: F. Scholz, dr. E. Kumpf; v Črnomlju: J. Blazek; v Velikovu: J. Jobst; v Wolfsbergu: J. Huth.

Ravnateljstvo vzajemnega podpornega društva v Ljubljani, registrovane zadruga z omejenim jamstvom **išče** 26 3-1

praktikanta.

Prošnje vložiti se imajo do 1. februarja t. l. v društvenem uradu, Kongresni trg št. 17.

Miss **Liela Rodier** iz Londona poučuje svoj materini jezik

v svojem stanovanju

v Frančiškanskih ulicah št. 16, I. nadstr.

Na željo poučuje angleščino tudi doma.

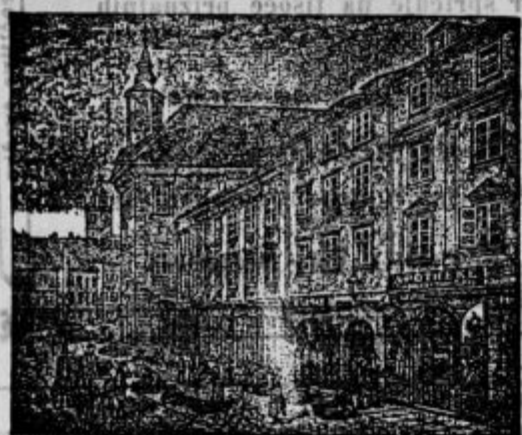
Pojasnila daje iz prijaznosti g. **dr. Alf. Mosché.** 25 3-1

Na prodaj sta

dva osla

kreпка in dobra za vožnjo.

Tudi **komata** sta na prodaj. — Več se izve pri upravnistvu „Slovenca“. 22 2-1

Za bolne in zdrave

je najboljšje hranilno sredstvo, silno potrebno za zdravje, priznano od zdravnikov kot „izvrstno“ in od mnogih bolnikov s pričali najtopleje priporočena

Trnkóczy-jeva

hmeljna sladna kava

z dobrim okusom iz lepo dišavo.

Zavitek s 1/4 kg. velj. 30 kr. — Jako ceno pridejo zavitki 4 kg.

Dobiva se po poštni adresi pri **Ubaldu pl. Trnkóczy-ju**, l-karnarju v Ljubljani; na Dunaju imajo zalogo lekarnarji **Viktor pl. Trnkóczy**, V. okraj, Hundstürmerstrasse 113; **dr. Oton pl. Trnkóczy**, III. okraj, Radetzkyplatz 17; **Julij pl. Trnkóczy**, VIII. okraj, Josefstädterstrasse 30; v Gradcu (Stajarsko) **Vendelin pl. Trnkóczy**, l-karnar; nadalje v vseh lekarnah, prodajalnicah dišav, kupoih itd.

(1391) Prekupci imajo obilen rabat. (35)

Pisalna omara

(Secretir-Kasten)

priljavna se pisavo stoji in sedé proda se po cenl. Natančneje poizve se Poljanski nasip št. 6, I. nadstropje. 20 3-2

Iščem

koncipijenta.

18 3-2

Dr. Bisiak,
odvetnik v Radovljici.

Zlata kolajna, Bruselj 1892.

Najboljše sredstvo za

želodec,

katero želodec in opravlja prebavnih delov života krepla in tudi odprti život pospešuje, je

tinktura za želodec,

katero pripravlja

Gabrijel PICCOLI,

lekar pri „angelju“

v Ljubljani na dunajski

5 12-1 cesti

Cena 1 stekl. 10 novcev.

58 50-2

Izdelovatelj razpóčila to tinkturo v zabojčkah po 12 steklenic

in več. Zabojček z 12 steklenic stane gl. 1.36; s 24 gl. 2.60; s 36 gl. 3.84; s 44 gl. 4.26; 55 steklenic tehta 5 kg s poštno težo in velja gl. 5.26; 110 stekl. gl. 10.30. Poštino plača vedno naročnik.

Križev pot

z ličnim okvirom vred. 90 c. m. visok. pop. luog. izgotovljen. je na prodaj za nizko ceno

65 goldinarjev

dalje ima v zalogi dostojno, lično izvršena

misijonska sv. Razpela ali kipe

v velikosti 2 1/2 čevlja do 5 čevljev, prodaja ob nastopni nizki ceni: Velikost 2 1/2 čevlja gl. 12.—, 3 čevlje gl. 20.—, 4 čevlje gl. 38.—, 5 čevljev gl. 48.—.

F. R. TOMAN,

podobar in pozlatar v Ljubljani,

sv. Petra cesta št. 4.

6 3-3

Za predpustni čas.

Etablissement Karola Bisenius-a

na Dunaji I., Singerstrasse št. II, Mezzanin.

Telefon 4929 Najnižje cene na debelo. Ceniki.

Velikanska izber najnov. kotilijonskih redov dvanastorica 10 kr., kotilijonske ture 75 kr. in dražje.

Maske vsakevrste, kostumski lišp, volnene brade, po 10 kr., lasulje po gl. 1.25 in dražje, komična pokrivala, pokajoči benboni in kotilijonski buketi po 4 kr. in dražje. Komitetna in društvena znamenja, plesni redi in darila za dame

Dekoracije za plesne dvorane se izposojujejo in prodajajo. Šaljivi godbeni instrumenti iz papirnega kartona, na katere se lahko kar igra, 12 instrumentov za godbo gl. 2.10 in dražje.

Barvasta salonska plamena, komad po 10, 15 in 20 kr. in dražje za osvetljeni kotilijonskih podob, — Magnozij, s katerim se doseže električna luč, če se zalže z reflektorji vred. — Dekoracije za denarne dobitke.

(472) Za streljanje na dobitke, kegljanje na dobitke. (7-5)

Les za stavbe in za rezanje

v vseh množinah in velikostih

deske

v najraznejših velikostih in oblikah, najboljše in tudi slabše

— kupuje —

stavbinsko podjetje

Viljem Treo,

v Ljubljani, Marije Terezije cesta št. 10.

589 (3-3)

Otročji vozički

jako fini, močni in lepi dobivajo se pri meni skozi leto in dan in sicer v vseh barvah, kakor rubeše modro, sivo in olivno, po gl. 5.50, 6.—, 7.—, 8.—, 9.—, 10.— in višje po vsaki ceni do 20 gl

Anton Obreza,

tapecirar,

v Ljubljani, Šelenburgove ulice 4.

Najeonejši kraj za nakupovanje otročjih vozičkov. 587 50-9

Tirolska slikarija

na steklo 54 12-12

in

katedralna steklarnica

Nenhanserja, dr. Jele in drugov

v Inomestu, na Dunaju in v Novem Jorku.

Ravnatelj podružnice

Karol Gold,

Dunaj, IV., Magdalenenstrasse 29.

P. n. občinstvu uljudno naznanjam, da sem svojo

lekarno „Pri zlatem jelenu“

na Marijnem trgu v Ljubljani

z dnem 1. januarja 1893 oddal mojemu sinu **Josipu** in prosim, slavno občinstvo naj zaupanje, katero je meni izkazovalo, tudi mojemu sinu nakloniti blagovoli.

Spoštovanjem

Viljem Mayr.

Na podlagi predstoječega naznanila slavnemu občinstvu uljudno objavljam, da sem z dnem 1. januarja 1893 prevzel od mojega očeta že dolgo let obstoječo in dobro poznato lekarno „Pri zlatem jelenu“ na Marijnem trgu v Ljubljani in si usojam zagotavljati, da se bodem potrudil vsem zahtevam gospodov zdravnikov in p. n. občinstva vestno in natančno ustreči.

Spoštovanjem

Josip Mayr, lekarnar. II

9 3-3

Sargov KALODONT zdrav- stveno- obla- stveno preskašen (lepota zob)	Sargov KALODONT je priznано in n-obhodno zobno čistilno sred- stvo.	Sargov KALODONT je aroma- tično osvežujoč, jako praktičen na potovanjih	Sargov KALODONT je v tu- in in- zemstvu z največjim vspehom uveden.	Sargov KALODONT imajo zaradi pri- pravne sprave, nizke cene in čistote v rabi pri dvoru in plemstvu, pa tudi v najpri- prostejši meščanski hiši.	Sargov KALODONT je naj- boljše sred- stvo zoper nale- zenja.	Varujte se pred po- zavicku po- dobnih pona- redbah.	Sargov KALODONT se dobi po 35 kr. kos v lekarnah, dr- guerijah in parfume- rijah, 589 (3)
---	---	---	--	--	--	--	---

Priznanja z najvišjih krogov so priložena vsakemu kosu.

St. 25.478.

Ustanova za realce.

587 3-3

Od cesar **Franco Josipovih** po obč. svetu ljubljanskem osnovanih ustanov za realce, izprazneno je od tekočega šolskega leta naprej **jedno mesto v znesku 50 gld. na leto.**

Po ustanovnem pismu imajo pravico do teh ustanov ubožni, v ljubljansko mestno občino pristojni, ali, ko bi tacih prosilcev ne bilo, na Kranjskem sploh rojeni dijaki, ki obiskujejo tukajšnju c. kr. višjo realko.

Prošnje za to ustanovo, katerim je priložiti krstni list, domovnico, ubožni list in pa šolski spričevali zadnjih dveh semestrov, vložé naj se

do 20. januarija 1893. l.

pri ravnateljstvu c. kr. višje realke.

Magistrat deželnega stolnega mesta Ljubljane,
dné 18. decembra 1892.

Svoji k svojim!

Priznано najboljšje
in najcenejše

čebelno-voščene sveče

priporoča

Oroslav Dolenc
v Ljubljani.

(2 10-3)

Svoji k svojim!

60 let obstoječa domača priporočljiva trdka

Izdelava in prodaja sveč.

Fr. Šupevc

Slonove ulice Ljubljana Slonove ulice

60 let je že

odkar obstoji naša firma. Ves ta čas bili so naročniki zadovoljni z našim solidnim, popolno zanesljivim blagom, kar spričuje na tisoče priznalnih pism in listin. 609 (3-2)

Želeč vsem prijateljem in naročnikom
veselo novo leto

priporoča se tudi v prihodnje v blagohotno
naklonjenost

Tvrdba Fr. Šupevc.

60 let obstoječa domača priporočljiva trdka

10
goldinarjev

stane pri meni eden modroc na peresih (Federmatratz). Ti modroci so solidno iz najboljšje tvarine narejeni, imajo po 30 dobro vezanih, močnih peres iz najboljšega bakrenega drata, so s finim afrikom tapcirani in močnim platnenim evihom preoblčeni ter pri najtežji rabi do 15 let **nobenih poprav** ne zahtevajo. Pri naročilih z dežele nazpani naj se vselej **natanóna** mera postelje v **notranji luči**. — Ako se torej dobi za 10 gld. **dober** tapciran modroc na peresih, je pač neumestno kupovati malo vredne nadomestke (kakor žičaste žimnice, slamnice itd.), kateri pravemu namenu, imeti **dobro** posteljo, ne ustrezajo.

ANTON OBREZA, tapcirar v Ljubljani, Šelenburgove ulice 4.

Ta domača, narodna trdka bodi prečast. duhovščini in slavnemu občinstvu najboljše priporočena za nakupovanje **žimnic, garnitur, divanov, stolov, preprog, zagrinjal** in vsega v tapetniško obrt spadajočega dela.

Ceniki s podobami zastoj in franko. — Hitra in poštena postrežba, nizke cene. 536 50-9

Izborna, pristna
istrska vina (Teran)
lastnega pridelka
hektoliter gld. 13.— do 15.—

postavljen na postajo Kanfanar (Canfanaro) v posodah od najmanje 100 litrov in više priporoča

Girolamo Basilisco,
posestnik v Kanfanaru (Canfanaro), postaja drž. žel.
proga Divača - Pulj, Istra.

585 (3-3) Prodajam tudi

najboljši refošk v buteljah
po jako nizki ceni.

Cerkvena oprava, priprosta in fina, izvršena v vseh **Leop. Tratniku**
slogih, dobi in naroča se pri v Ljubljani, sv. Petra cesta 27. 267 52-37

Dunajska borza.

Dne 7. januarija.		Dne 5. januarija.	
Papirna renta 5%, 16% davka	98 gld 35 kr.	Ogerska zlata renta 4%	114 gld. 30 kr.
Srebrna renta 5%, 16% davka	97 . 90 .	Ogerska papirna renta 5%	100 . 50 .
Zlata renta 4%, davka prosta	116 . 40 .	4% državne srečke l. 1854., 250 gld.	— . — .
Papirna renta 5%, davka prosta	100 . 55 .	5% državne srečke l. 1860., 100 gld.	157 . 50 .
Akcijske avstro-ogerske banke, 600 gld.	990 . — .	Državne srečke l. 1864., 100 gld.	187 . 50 .
Kreditne akcije, 160 gld.	316 . 25 .	Zastavna pisma avstr. — — — kred. banke 4%	96 . 70 .
London, 10 funtov strl.	120 . 50 .	Zastavna pisma	100 . 75 .
Napoleonodor (20 fr.)	58 . — .	Kreditne srečke, 100 gld.	190 . — .
Cesarski eskini	3 . 68 .	St. Genois srečke, 40 gld.	67 . 50 .
Neuškib mark 100	19 . 17 1/2 .		
		Ljubljanske srečke, 20 gld.	25 gld. 25 cr.
		Avstr. rubežega križa srečke, 10 gld.	18 . 10 .
		Rudolfove srečke, 10 gld.	25 . 26 .
		Salmove srečke, 40 gld.	66 . 50 .
		Windischgraezove srečke, 20 gld.	65 . — .
		Akcijske anglo-avstrijske banke, 200 gld.	149 . 10 .
		Akcijske Ferdinandove sev. želez. 1000 gl. st. v	2820 . — .
		Akcijske južne železnice, 200 gld. cr.	90 . 25 .
		Papirni rubelj	1 . 20 .
		Laških lir 100	— . — .

List „Mercur“. Zanesljiva informacija o stalno obrestnih in dividendnih papirjih, važnih dogodkih na gospodarskem in finančnem polju, odličnih pojavih na dunajski borzi. Světi pismeni in ustni brezplačno. Celotna naročnina s poštno pošiljateljico vred gld. 2 60.

Menjarnična delniška družba
„MERCUR“
Wollzeile št. 10 Dunaj, Mariahilferstrasse 74 B.

Vestni nasveti za dosego kolikor mož visokega obrestovanja pri najpopolnejši varnosti naloženih glavnice.